

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2015. április 23.*

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke — A folyadékkristályos kijelzők (LCD) világszintű piaca — Az árak rögzítése — Bíróságok — Bírágkiszabási iránymutatás (2006) — 13. pont — Az eladások értékének meghatározása — Közös vállalat — Az anyavállalatok számára történő eladások figyelembevétele — A kartellügyek esetében a bíróságok alóli mentességről és a bíróságok csökkentéséről szóló közlemény (2002) — A 23. pont b) alpontjának utolsó bekezdése — Részleges bírágmentesség — A Bizottság előtt korábban ismeretlen tényekre vonatkozó bizonyítékok”

A C-227/14. P. sz. ügyben,

az **LG Display Co. Ltd** (székhelye: Szöul [Dél-Korea]),

az **LG Display Taiwan Co. Ltd** (székhelye: Tajpej [Tajvan])

(képviselik őket: A. Winckler és F.-C. Laprèvote ügyvédek)

fellebbezőknek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2014. május 7-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Ronkes Agerbeek és P. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: A. Ó Caoimh (előadó) tanácselnök, C. Toader és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. január 26-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: angol.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével az LG Display Co. Ltd (a továbbiakban: LGD) és az LG Display Taiwan Co. Ltd (a továbbiakban: LGDT) az Európai Unió Törvényszéke LG Display és LG Display Taiwan kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének (T-128/11, EU:T:2014:88, a továbbiakban: megtámadott ítélet) részleges hatályon kívül helyezését kéri, amelyben a Törvényszék egyrészt megváltoztatta az [EUMSZ] 101. cikk és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39.309 – „LCD”-ügy) 2010. december 8-án hozott C(2010) 8761 végleges bizottsági határozatot – amelynek összefoglalóját az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2011. október 7-i számában tették közzé (HL C 295., 8. o., a továbbiakban: vitatott határozat) – úgy, hogy az e határozat 2. cikkében velük szemben egyetemlegesen kiszabott bírság összegét 210 000 000 euróban állapította meg, másrészt pedig az említett határozat őket érintő részében történő részleges megsemmisítése, valamint az e bírság összegének csökkentése iránti keresetüket ezt meghaladó részében elutasította.

Jogi háttér

- 2 Az [EUMSZ 101. cikkben] és [az EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 23. cikkének (2) és (3) bekezdése kimondja:

„(2) A Bizottság határozattal bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy vállalkozások társulásaira, amennyiben azok akár szándékosan, akár gondatlanságból:

a) megsértik [az EUMSZ 101. cikket] vagy [az EUMSZ 102. cikket] [...]

[...]

A jogsértésben részt vevő vállalkozások és vállalkozások társulásai tekintetében a bírság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át.

[...]

(3) A bírság mértékének meghatározásakor tekintetbe kell venni mind a jogsértés súlyát, mind annak időtartamát.”

- 3 E rendelet 31. cikke értelmében:

„A Bíróság korlátlan jogkörrel rendelkezik az olyan határozatok felülvizsgálatára, amelyekben a Bizottság bírságot vagy kényszerítő bírságot határozott meg. A Bíróság törölheti, csökkentheti vagy növelheti a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét.”

- 4 Az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatás (HL 2006. C 210., 2. o., a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás) 6. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A jogsértéssel összefüggő eladások értékének és [a jogsértés] időtartam[á]nak a kombinációja megfelelő helyettesítő értéknek tekinthető, mely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások egymáshoz viszonyított súlyát [...]

5 Ezen iránymutatás „A bírság alapösszege” cím alatti 13. pontjában kimondja:

„A kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve [...] érintett, a vállalkozás által az [Európai Gazdasági Térségen (EGT)] belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza. [...]”

6 A kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) 23. pontjának b) alpontja rendelkezik arról, hogy a vállalkozások milyen különböző bírságcsökkentésekben részesülhetnek az alapján, hogy milyen sorrendben szolgáltatták az információkat. E rendelkezés utolsó bekezdése a következőképpen van megfogalmazva:

„Továbbá, ha egy vállalkozás a Bizottság előtt korábban ismeretlen tényekre vonatkozóan szolgálat bizonyítékot, amely közvetlenül összefügg a feltételezett kartell jelentőségével vagy fennállása időtartamával, a Bizottság ezeket a tényezőket nem veszi figyelembe a bizonyítékot szolgáltató vállalkozásra kiszabott bírság megállapításakor.”

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

7 A jogvita előzményei és a vitatott határozat, ahogyan azok a megtámadott ítélet 1–31. pontjából kitűnnek, a következőképpen foglalhatók össze.

8 Az LGD olyan, a koreai jog alapján létrejött társaság, amely a világ különböző országaiban székhellyel rendelkező és az aktív mátrix folyadékkristályos kijelzők (a továbbiakban: LCD-k) gyártásával foglalkozó társaságok csoportját irányítja. Az LGD a koreai jog alapján létrejött LG Electronics Inc. társaság (a továbbiakban: LGE) és a holland jog alapján létrejött Koninklijke Philips Electronics NV társaság (a továbbiakban: Philips) által kötött, közös vállalatot létrehozó megállapodás alapján 1999. július 26-án jött létre. Az 1999. július 26. és 2004. július 23. közötti időszakban az LGE és a Philips az LGD tőkéjének 50–50%-ával rendelkezett. Ezt követően a részesedésük e tőke 37,9%-ára, illetve 32,87%-ára csökkent.

9 Az LGDT olyan, tajvani jog alapján létrejött társaság – az LGD 100%-os tulajdonában lévő leányvállalata –, amely LCD-k gyártásával és értékesítésével foglalkozik.

10 2006 tavaszán a koreai jog alapján létrejött Samsung Electronics Co. Ltd társaság (a továbbiakban: Samsung) az engedékenységi közlemény alapján bírságmentesség iránti kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz. Ekkor a Samsung bejelentést tett, hogy az LCD-k egyes típusaira vonatkozóan kartell áll fenn több vállalkozás – köztük az LGD és az LGDT – között.

11 2006. július 17-én e közlemény alapján az LGD is bírságmentesség iránti kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz.

12 2006. november 23-án a Bizottság az említett közlemény 15. pontja alapján feltételes mentességet biztosított a Samsungnak, az LGD-vel szemben pedig megtagadta azt.

13 2009. május 27-én a Bizottság közigazgatási eljárást indított, és kifogásközlést fogadott el, amelyet tizenhat társaságnak címzett, köztük a fellebbezőknek, valamint az LGE-nek és a Philipsnek. E kifogásközlés kifejtette többek között azokat az okokat, amelyek miatt a Törvényszék ítélkezési gyakorlatának megfelelően meg kellett állapítani ez utóbbiaknak az LGD által elkövetett jogsértésekért való egyetemleges felelősségét.

- 14 A kifogásközlés címzettjei a velük szemben felhozott kifogásokkal kapcsolatos észrevételeiket az előírt határidőn belül írásban benyújtották a Bizottsághoz. Egyébiránt a kifogásközlés több címzettje, köztük a fellebbezők, a 2009. szeptember 22-én és 23-án tartott tárgyaláson éltek a szóbeli meghallgatáshoz való jogukkal.
- 15 2010. február 1-jén az LGD az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontjának utolsó bekezdése alapján kérelmet nyújtott be, amelyben a kartellben a 2005-ös és 2006-os évben való részvétele vonatkozásában részleges mentességet kért.
- 16 A 2010. március 4-i tájékoztatókérésben és az ezt kiegészítő 2010. április 6-i levélben felkérték a feleket többek között arra, hogy nyújtsák be a Bizottsághoz az azon eladások értékére vonatkozó adatokat, amelyeket a bírságok alapösszegének kiszámításához majd figyelembe vesznek, és hogy terjesszék elő az e kérdéssel kapcsolatos észrevételeiket. Az LGD a rá vonatkozó adatokat a 2010. április 10-i levélben közölte.
- 17 2010. december 8-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot. Ez utóbbit a kifogásközlés tizenhat címzett társasága közül hatnak, köztük a fellebbezőknek és a Samsungnak címezték. Az LGE és a Philips azonban már nem volt a címzettek között.
- 18 A vitatott határozatban a Bizottság megállapította, hogy hat nagy nemzetközi LCD-gyártó – köztük a fellebbezők és a Samsung – között kartell jött létre a tizenkét col vagy azt meghaladó méretű LCD-k két kategóriájára vonatkozóan: egyrészt az információs-technológiai LCD-k mint a kompakt hordozható számítógépek kijelzői és a számítógépek képernyői, másrészt pedig a televíziós LCD-k vonatkozásában (a továbbiakban együtt: kartellel érintett LCD-k).
- 19 A vitatott határozat szerint e kartell az EUMSZ 101. cikkbe és az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o., a továbbiakban: EGT-Megállapodás) 53. cikkébe ütköző egységes és folyamatos jogsértés formájában valósult meg, amely legalább 2001. október 5. és 2006. február 1-je között állt fenn. Ezen időszak során a kartell résztvevői számos, általuk „kristálytalálkozóknak” nevezett többoldalú találkozót tartottak. E találkozók egyértelműen versenyellenes célúak voltak, ugyanis alkalmat teremtettek a résztvevőknek arra, hogy többek között rögzítsék a kartellel érintett LCD-k minimumárait, az árak csökkenésének elkerülése érdekében megbeszéljék árelőrejelzéseiket, valamint összehangolják az áremeléseket, továbbá a termelési szinteket. A jogsértéssel érintett időszak során a kartell résztvevői kétoldalú találkozókat is tartottak, és gyakran cseréltek a „kristálytalálkozókon” felhozott témákkal kapcsolatos információkat. Egyébiránt intézkedéseket is hoztak annak ellenőrzésére, hogy az e találkozók során hozott döntéseket alkalmazzák-e.
- 20 A Bizottság a vitatott határozatban kiszabott bírságok megállapításakor a bírságkiszabási iránymutatást alkalmazta. Az iránymutatás alkalmazása során a Bizottság meghatározta a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett, kartellel érintett LCD-k eladásainak értékét. Ennek érdekében a kartell résztvevői által megvalósított értékesítések alábbi három kategóriáját határozta meg:
- az „EGT-beli közvetlen eladások” kategóriája, amely a kartellel érintett LCD-knek az EGT-n belüli más vállalkozás számára történő eladásait foglalja magában;
  - a „feldolgozott termékek útján megvalósuló EGT-beli közvetlen eladások” kategóriája, amely a kartellel érintett olyan LCD-knek az eladásait foglalja magában, amelyeket a gyártó csoportján belül olyan késztermékekbe építenek be, amelyeket az EGT-n belül valamely más vállalkozásnak adnak el, és
  - a „közvetett eladások” kategóriája, amely a kartellel érintett LCD-knek az EGT-n kívüli valamely más vállalkozás számára történő eladásait foglalja magában, amely vállalkozás ezt követően építi be ezen LCD-ket a késztermékekbe, amelyeket az EGT-n belül ad el.

- 21 Mindazonáltal a Bizottság úgy ítélte meg, hogy elegendő, ha a fent említett első két kategória figyelembevételére szorítkozik, mivel a harmadik kategória beszámítása nem szükséges ahhoz, hogy a kiszabott bírságok kellően elrettentő szintet érjenek el.
- 22 A Bizottság a fellebbezők tekintetében – azok kifogásai ellenére – úgy ítélte meg, hogy a releváns eladások értékét az LGE-nek és a Philipsnek történő eladásait is figyelembe véve kell kiszámítani. Ugyanis egyrészt a kartellel érintett LCD-k utóbbi társaságoknak történő eladásai is a szóban forgó kartell résztvevői közötti megbeszélések tárgyát képezték, másrészt a piacot jellemző körülmények, vagyis a kartellel érintett árak fennállása befolyásolta az ezen eladásokra vonatkozó árat.
- 23 A Bizottság a bírságok összegének megállapításakor az engedékenységi közleményt is figyelembe vette. E tekintetben először is megerősítette a Samsungnak nyújtott teljes mentességet. Ezt követően a fellebbezőkkel szemben kiszabandó bírság összegét 50%-kal csökkentette az általuk szolgáltatott bizonyítékok miatt, amelyek e közlemény 21. pontja és 23. pontja b) alpontjának első bekezdése értelmében a már a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest jelentős hozzáadott érték képviseltek. Végül a Bizottság helyt adott – de csak a 2006-os évet illetően – a fellebbezők részleges bírságmentesség iránti kérelmének. A Bizottság szerint ugyanis a fellebbezők által szolgáltatott információk csak ez utolsó év vonatkozásában minősültek a Bizottság előtt korábban ismeretlen tényekre vonatkozó bizonyítékoknak. A 2005-ös évet illetően azonban a fellebbezők által szolgáltatott információk kiegészítették azokat, amelyeket a Bizottság már korábban kapott a Samsungtól, tehát nem vonatkoztak olyan tényekre, amelyek ezen intézmény előtt korábban ismeretlenek lettek volna.
- 24 Különösen e megfontolásokra figyelemmel a Bizottság a vitatott határozat 2. cikkében a fellebbezőket egyetemlegesen 215 000 000 euró bírság megfizetésére kötelezte.

A megtámadott ítélet

- 25 A Törvényszék Hivatalához 2011. február 23-án benyújtott keresetlevelükkel a fellebbezők a Törvényszék előtt a vitatott határozat részleges megsemmisítése és az e határozatban velük szemben kiszabott bírság összegének csökkentése iránti keresetet indítottak.
- 26 Kérelmük alátámasztására a fellebbezők négy jogalapot hoztak fel. E jogalapok közül az első azon alapult, hogy a Bizottság a bírság összegének kiszámításakor tévesen és a védelemhez való joguk megsértésével vette figyelembe a belső eladásait, a második jogalap pedig azon alapult, hogy a Bizottság tévesen tagadta meg azt, hogy a 2005-ös évre vonatkozóan bírságmentességet nyújtson nekik, és nem vonta le a megfelelő következtetéseket abból, hogy 2006 januárjára vonatkozóan részleges bírságmentességet nyújtott nekik.
- 27 A Törvényszék a megtámadott ítéletben ez utóbbi jogalaphoz részben helyt adott, megállapítva, hogy a Bizottság a fellebbezőkkel szemben kiszabandó bírság összegének kiszámításakor tévesen vette figyelembe 2006 januárját az eladásai értékének kiszámításakor. Következésképpen a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva ezen összeget 210 000 000 euróra csökkentette. A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasította.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

- 28 Fellebbezésükben a fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:
- részben helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben az elutasította a vitatott határozat részleges megsemmisítése iránti keresetüket;

- részben semmisítse meg a vitatott határozatot, és korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva csökkentse a velük szemben kiszabott bírság összegét, és
  - kötelezze a Bizottságot mind a Bíróság, mind pedig a Törvényszék előtt felmerült költségek viselésére.
- 29 A Bizottság a fellebbezés elutasítását és a fellebbezők költségviselésre való kötelezését kéri.

A fellebbezésről

- 30 Fellebbezésük alátámasztása érdekében a fellebbezők két jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, megsértette az indokolási kötelezettségét és a védelemhez való jogot, valamint nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, és nem gyakorolta korlátlan felülvizsgálati jogkörét, amikor az LGD kartellel érintett LCD-i e társaság anyavállalatainak történő eladásait hozzászámította a bírság összegének kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez. A második jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, megsértette az indokolási kötelezettséget, és nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, amikor megtagadta, hogy az LGD-nek a 2005-ös évre vonatkozóan részleges bírságmentességet nyújtson.

Az arra alapított első jogalapról, hogy az LGD kartellel érintett LCD-i e társaság anyavállalatainak történő eladásait figyelembe vették a bírság összegének kiszámításakor

A felek érvei

- 31 E jogalap két részből áll. Az első részben a fellebbezők úgy érvelnek, hogy a Törvényszék a bírságkiszabási iránymutatás 13. pontjának alkalmazásakor tévesen alkalmazta a jogot, nem indokolta meg jogilag megkövetelt módon a határozatát, nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, megsértette az LGD védelemhez való jogát, és nem gyakorolta korlátlan felülvizsgálati jogkörét, amikor megállapította, hogy a Bizottság a bírság kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez hozzászámíthatta az érintett piacon megvalósított összes eladást. A második részben a fellebbezők az állítják, hogy a Törvényszék az arányosság elvét megsértve tévesen alkalmazta a jogot, megsértette az indokolási kötelezettségét, nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, és megsértette az LGD védelemhez való jogát, amikor helybenhagyta a Bizottság azon megállapítását, miszerint a szóban forgó jogsértés ténylegesen érintette az LGD anyavállalatainak történő belső eladásait.
- Az első jogalapról a jogsértéssel érintett piacon megvalósított összes eladás figyelembevételének lehetőségére vonatkozó, első részéről
- 32 Az első jogalap első részében a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 97. pontjában kimondta, hogy a Bizottság a bírság kiszámításakor jogosan vehette figyelembe az LGD anyavállalatainak történő belső eladásait kizárólag azon okból, hogy ezen eladásokat a jogsértéssel érintett piacon valósították meg, még akkor is, ha a jogsértés nem érintette az említett eladásokat.
- 33 Először is a fellebbezők úgy érvelnek, hogy noha a Bizottság nem köteles bizonyítani azt, hogy a kartell mely egyedi eladásokat érintette, a Törvényszék – azáltal, hogy a bírság kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez hozzászámította a kartellel érintett LCD-k jogsértéssel érintett piacon megvalósított összes eladásának értékét annak ellenére, hogy nem volt elégedő bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a jogsértés kiterjedt az LGD LGE-nek történő belső eladásaira – megsértette a bírságkiszabási iránymutatás 13. pontját, és ezenkívül eltért a Bizottság határozathozatali gyakorlatától, ahogyan az különösen az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (COMP/39.125 –

„járműipari üveg”-ügy) 2008. november 12-én hozott C(2008) 6815 végleges határozatból, valamint az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (COMP/38.543 – „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügy) 2008. március 11-én hozott C(2008) 926 végleges határozatból kitűnik.

- 34 Másodszor a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem indokolta jogilag megkövetelt módon azt, hogy a kartellel érintett LCD-knek az LGD által a Philips és az LGE részére történő belső eladásai mely okokból torzíthatták az érintett piacon fennálló versenyt azon szerkezeti garanciák ellenére, amelyek kizárták, hogy a kartell érinthesse ezen eladásokat, mivel az említett eladásokat többek között preferenciális áron hajtották végre, következésképpen nem tekinthetők úgy, hogy azokra a szabad piacon került sor. E tekintetben a jelen ügy hasonlít a Team Relocations és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (T-204/08 és T-212/08, EU:T:2011:286) alapjául szolgáló üggyhöz, amely ítélet a nemzetközi költöztetési szolgáltatásokra vonatkozott, és amelyben a Törvényszék ezzel az indokkal zárt ki bizonyos eladásokat az érintett piacon megvalósított eladások értékéből.
- 35 Harmadszor a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék nem gyakorolta az EUMSZ 261. cikk és az 1/2003 rendelet 31. cikke szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörét, lehetővé téve azt, hogy a Bizottság megfelelő indokolás nélkül eltérjen korábbi határozathozatali gyakorlatától, ahogyan az különösen az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (COMP/39165 – „síküveg”-ügy) 2007. november 28-án hozott C(2007) 5791 végleges határozatból, valamint az összefonódás-ellenőrzés területén hozott határozatokból kitűnik, amelyekben a Bizottság a bírság kiszámításakor kizárta a belső eladások figyelembevételét.
- 36 Negyedszer a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, és nem gyakorolta korlátlan felülvizsgálati jogkörét, lehetővé téve azt, hogy a Bizottság a bírság összegét az érintett piacra vonatkozó teljes forgalom alapján állapítsa meg. E tekintetben a Törvényszék nem vizsgálta meg az LGD által benyújtott bizonyítékokat és az általa előadott érveket, amelyek azt bizonyítják, hogy a kartell nem érinthette e társaság LGE-nek és Philipsnek történő belső eladásait, különösen az e két utóbbi társaság által kötött, közös vállalatot létrehozó megállapodás rendelkezései miatt.
- 37 Ötödször a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a bírságkiszabási iránymutatás értelmezését illetően ellentmondásos indokokat hozott fel. A megtámadott ítélet 97. pontjában ugyanis a Törvényszék abban az értelemben értelmezi ezen iránymutatást, hogy az lehetővé teszi, hogy a Bizottság a bírság kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez hozzászámítsa az érintett piacon megvalósított összes eladás értékét, anélkül hogy kizárná a jogsértés által nem érintett eladások értékét. Ezen ítélet 70. pontjában a Törvényszék azonban azt állítja, hogy ez e számítás során figyelembe vett eladások értékének azon eladások értékét kell magában foglalnia, amelyek vonatkozásában az érintett piacon fennálló verseny torzítva volt. Ugyanígy az említett ítélet 68. pontjában a Törvényszék az említett számítás során figyelembe veendő eladások értékének meghatározásakor a jogsértés tárgyát képező áruk és a korlátozó magatartás tárgyát képező termékek értékesítésére utal. Egyébiránt ugyanezen ítélet 62. pontja kimondja, hogy a figyelembe vett eladások értéke és a jogsértés között kapcsolatnak kell lennie.
- 38 Hatodszor a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, és megsértette az LGD védelemhez való jogát, amikor olyan megdönthetetlen vélelemre hivatkozott, miszerint a szóban forgó jogsértés az érintett piacon megvalósított összes eladást érintette. Márpedig a bírságkiszabási iránymutatás nem állít fel ilyen vélelmet, hanem épp ellenkezőleg arra kötelezi a Bizottságot, hogy esetről esetre vizsgálja meg, hogy a szóban forgó jogsértés érintette-e az eladásokat. A Törvényszék így elmulasztotta megvizsgálni az LGD által benyújtott bizonyítékokat.

- 39 A Bizottság előadja, hogy e rész nem megalapozott, mivel sem a Bíróság ítélkezési gyakorlata, sem pedig az említett iránymutatás nem akadályozza meg, hogy a bírság kiszámításakor figyelembe vegyék a belső eladásokat. Mindenesetre az érv hatástalan, mivel nem vitatott, hogy az LGD Philipsnek és LGE-nek történő eladásai más vállalkozásoknak történő eladásoknak minősülnek. Egyebekben mind a Bizottság határozathozatali gyakorlatának, mind ugyanezen iránymutatás 13. pontjának megfelel az, hogy a bírságok kiszámításakor figyelembe veendő eladások értékét nem korlátozzák kizárólag a szóban forgó kartell által ténylegesen megvalósított ügyletekre.
- Az első jogalap arra vonatkozó második részéről, hogy a jogsértés hatást gyakorolt az LGD anyavállalatainak történő belső eladásaira
- 40 Az első jogalap második részében a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 73. és 83. pontjában megállapította, hogy mindenesetre a kartell ténylegesen érintette az LGD anyavállalatainak történő belső eladásait.
- 41 Először is a fellebbezők úgy érvelnek, hogy a Törvényszék – azáltal, hogy a megtámadott ítélet 86. pontjában megállapította, hogy a Bizottság nem rendelkezik konkrétan az LGD 2002 júliusától 2005 szeptemberéig tartó időszakban megvalósított, az LGE-nek és a Philipsnek történő belső eladásaira vonatkozó bizonyítékkal – tévesen alkalmazta a jogot, és megsértette az LGD védelemhez való jogát, mivel a bírság kiszámításakor figyelembe vette ezen eladásokat. A Bizottság e tekintetben eltért az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (COMP/39406 – „tengeri tömlők”-ügy) 2009. január 28-án hozott C(2009) 428 végleges bizottsági határozatban követett gyakorlattól, amely határozatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az arányosság elve kizárja az olyan időszakra vonatkozó eladások figyelembevételét, amely tekintetében semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre. E gyakorlatot a Törvényszék ítélkezési gyakorlata is megerősíti (Dansk Rørdindustri kontra Bizottság ítélet, T-21/99, EU:T:2002:74, 62. pont; IMI és társai kontra Bizottság ítélet, T-18/05, EU:T:2010:202, 95. pont). Egyébiránt a Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni, hogy a 2002 júliusától 2005 szeptemberéig tartó időszakra vonatkozó bizonyíték e hiányára figyelemmel az LGD anyavállalatainak történő belső eladásai az egész kifogásolt időszak alatt egységes és folyamatos jogsértésbe tartoznak-e.
- 42 Másodszor a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék megsértette indokolási kötelezettségét, és nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, amikor megállapította, hogy a kartellel érintett LCD-k LGD általi, az LGE-nek történő eladásait – a Philipsnek történő eladásokkal ellentétben – érintette a jogsértés. Egyrészt a Törvényszék elferdítette 2001. november 15-i találkozóáról készült, a megtámadott ítélet 76. pontjában hivatkozott jelentést, amikor ezen ítélet 150. pontjában kizárólag e dokumentum alapján olyan általános szabályra következtetett, miszerint a szóban forgó kartell a belső eladásokat is érintette, noha az említett dokumentum egyáltalán nem említi az LGE-t és a Philips-t, és tartalma nem támasztja alá ilyen általános szabály fennállását. Másrészt a Törvényszék elferdítette a vitatott határozat 2. táblázatát, amikor annak alapján a megtámadott ítélet 151. pontjában arra következtetett, hogy a kartell befolyásolta az LGD által az anyavállalatainak értékesített, kartellel érintett LCD-k árait, noha e táblázat kizárólag a monitorok LCD-kijelzői egy konkrét típusának a LGD összes ügyfele számára egy rövid, hat hónapos időszakban történt eladásaira vonatkozott.
- 43 Harmadszor a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék nem indokolta jogilag megkövetelt módon azt, hogy a megtámadott ítélet 125. pontjában miért vetette el azon érvüket, miszerint a Bizottság megsértette az LGD védelemhez való jogát, amikor megállapította, hogy a kartell érintette az LGD anyavállalatainak történő belső eladásait. E tekintetben a megtámadott ítélet 111. pontjában ellentmondásos annak megállapítása, hogy „a [fellebbezők] LGE-nek és Philipsnek történő eladásaira vonatkozó kifogás már a kifogásközlésből is kitűnt”, miközben ezen ítélet 99. pontjában a Törvényszék azt állapította meg, hogy „igaz, hogy a kifogásközlés nem állította kifejezetten azt, hogy a kartell érintette a [fellebbezők] LGE-nek és Philipsnek történő eladásait”. Márpedig, ha az LGD a kifogásközlés időpontjában tudta volna, hogy a Bizottság a bírság kiszámításakor figyelembe kívánja

venni az anyavállalatainak történt belső eladásait azzal az indokkal, hogy ezen eladásokat a kartell által érintett piacon valósították meg, az LGD e tekintetben elő tudta volna adni az érveit, ahelyett hogy kifejti azon okokat, amelyek miatt a bírság kiszámításakor általában nem lehet figyelembe venni az ugyanazon csoporton belül megvalósított eladásokat.

- 44 A Bizottság lényegében azt állítja, hogy az első jogalap második része hatástalan, mivel még ha e rész megalapozottsága megállapításra is kerülne, ez nem akadályozza azt, hogy a bírság kiszámításakor figyelembe vegyék a kartellel érintett LCD-k LGD általi, a Philipsnek és az LGE-nek történő eladásait. Mindenesetre e rész nem megalapozott.

A Bíróság álláspontja

- 45 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a fellebbezők az első jogalap első része keretében többször is azt kifogásolják, hogy a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság az LGD anyavállalatainak – azaz az LGE-nek és a Philips-nek – történő belső eladásait hozzászámíthatta a bírság összegének kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez.
- 46 Rá kell mutatni azonban arra, hogy – amint a megtámadott ítélet 136–145. pontjából világosan kitűnik – a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság helyesen helyezkedett arra az álláspontra – amelyet a fellebbezők e bíróság előtt nem vitattak –, hogy ez utóbbiak nem képeznek az LGE-vel és a Philipsszel az EUMSZ 101. cikk értelmében vett egyetlen vállalkozást, tehát nem minősülnek vertikálisan integrált vállalkozásnak, ily módon a fellebbezők ez utóbbiak számára történő releváns eladásait belevették az „EGT-beli közvetlen eladások” kategóriájába, amely a kartellel érintett LCD-k független harmadik személyek részére történő eladásait foglalja magában. E megállapítást a fellebbezők a fellebbezésükben sem vitatták. Ellenkezőleg, a fellebbezők a tárgyaláson kifejezetten azt állították, hogy a kartellel érintett LCD-k anyavállalataiknak történő eladásai nem voltak belső eladások.
- 47 E körülmények között annyiban, amennyiben a fellebbezők az első jogalap első részében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság az LGD anyavállalatainak történő belső eladásait hozzászámíthatta a bírság összegének kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez, érvelésüket el kell utasítani, mivel az a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul.
- 48 Amennyiben a fellebbezők az említett részben azt kifogásolják, hogy a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság az LGD anyavállalatainak történő releváns eladásait hozzászámíthatta a bírság összegének kiszámításakor figyelembe vett eladások értékéhez, emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdése kimondja, hogy a jogsértésben részt vevő vállalkozások és vállalkozások társulásai tekintetében a bírság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át.
- 49 Amint a Bíróság már kimondta, a Bizottságnak az adott eset körülményeit és az említett rendelet által létrehozott szankciórendszer által követett célkitűzéseket is figyelembe véve kell minden egyes esetben mérlegelnie az érintett vállalkozásra gyakorolni szándékozott hatást, és különösen figyelembe kell vennie e vállalkozásnak a jogsértés elkövetése időszakában fennállt tényleges gazdasági helyzetét tükröző forgalmat (Britannia Alloys & Chemicals kontra Bizottság ítélet, C-76/06 P, EU:C:2007:326, 25. pont; Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 53. pont).
- 50 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság a bírság összegének meghatározása érdekében figyelembe veheti nem csupán a vállalkozás teljes forgalmát, amely – még ha hozzávetőleges és hiányos is – információval szolgál a vállalkozás méretéről és gazdasági erejéről, hanem e forgalomnak a jogsértés tárgyát képező termékekből származó részét is, amely tehát a jogsértés terjedelméről nyújt tájékoztatást (Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet, 100/80–103/80, EU:C:1983:158, 121. pont; Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet,

- C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 243. pont; Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ítélet, C-397/03 P, EU:C:2006:328, 100. pont; Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 54. pont).
- 51 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy jöllehet az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése a Bizottságnak mérlegelési mozgásteret enged, a Bizottság által tiszteletben tartandó, objektív kritériumok megállapításával korlátozza annak gyakorlását. Így egyrészt a valamely vállalkozással szemben kiszabható bírság összegének számszerűsíthető és abszolút felső határa van, ily módon az adott vállalkozással szemben kiszabható bírság maximális összege előre meghatározható. Másrészt e mérlegelési jogkör gyakorlását a Bizottság által többek között a bírságkiszabási iránymutatásban saját magával szemben felállított magatartási szabályok is korlátozzák (Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 55. pont).
- 52 Az említett iránymutatás 13. pontja értelmében „[a] kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve [...] érintett, a vállalkozás által az EGT-n belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza”. Ugyanezen iránymutatás 6. pontja kifejti, hogy „[a] jogsértéssel összefüggő eladások értékének és [a jogsértés] időtartam[á]nak a kombinációja megfelelő helyettesítő értéknek tekinthető, mely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások egymáshoz viszonyított súlyát”.
- 53 Ebből következik, hogy – amint a Bíróság már megállapította – a bírságkiszabási iránymutatás 13. pontjának célja az, hogy a vállalkozással szemben kiszabott bírság számításának a kiindulópontja olyan összeg legyen, amely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét és e vállalkozás abban való viszonylagos súlyát. Következésképpen, jöllehet az eladások értékének e 13. pontban szereplő fogalma kétségkívül nem terjedhet odáig, hogy magában foglalja a szóban forgó vállalkozás által megvalósított olyan eladásokat, amelyek nem tartoznak a kifogásolt kartell alkalmazási körébe, mindazonáltal sértene az e rendelkezés által követett célkitűzést, ha e fogalmat úgy kellene értelmezni, hogy az kizárólag az olyan eladások révén elért forgalomra vonatkozik, amelyek tekintetében megállapítást nyert, hogy azokra e kartell ténylegesen kihatott (Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, EU:C:2013:464, 76. és 88. pont; Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 57. pont).
- 54 Az ilyen korlátozás ezenkívül azzal járna, hogy mesterségesen csökkentené az adott vállalkozás által elkövetett jogsértés gazdasági jelentőségét, mivel pusztán az a tény, hogy a Bizottság korlátozott számú közvetlen bizonyítékot talált a kartell által ténylegesen érintett eladásokra, azt eredményezné, hogy végül olyan bírságot szabna ki, amely nem áll valós kapcsolatban a szóban forgó kartell alkalmazási körével. A titkosság e jutalma sértene az EUMSZ 101. cikk megsértéseinek üldözésére és hatékony szankcionálására irányuló célkitűzést is, és az ennél fogva nem fogadható el (Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, EU:C:2013:464, 77. pont; Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 58. pont).
- 55 Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy a teljes forgalomnak a jogsértés tárgyát képező termékek eladásából származó része tükrözheti a legjobban e jogsértés gazdasági jelentőségét (Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 97. pontjában tehát helyesen állapította meg, hogy „a Bizottság azon lehetősége, hogy a bírság összegének kiszámításakor releváns eladások értékéhez hozzászámítsa a kartellel érintett LCD-k [fellebbezők] általi, az LGE-nek és a Philipsnek történő eladásait, nem attól a kérdéstől függ, hogy ezen eladásokra a kartell által befolyásolt árakon került-e sor, hanem egyszerűen attól, hogy azokat az azon kartell fennállása által érintett piacon bonyolították le, amelyben a [fellebbezők] részt vettek”.

- 57 E tekintetben a Törvényszék helyesen támaszkodott mindenekelőtt ezen ítélet 65. és 66. pontjában a bírságkiszabási iránymutatás 13. pontjára, amikor megállapította, hogy ez utóbbi a jogsértés által érintett releváns piacon megvalósított eladásokra vonatkozik, nem pedig kizárólag azon esetekre, amikor a Bizottság a jogsértésre vonatkozó okirati bizonyítékokkal rendelkezik, majd helyesen támaszkodott az említett ítélet 67. pontjában az Európai Unió versenyszabályai által követett célkitűzésre, miután rámutatott arra, hogy a fellebbezők által javasolt értelmezés azt jelentené, hogy a bírságok összegének meghatározásakor a Bizottságnak minden egyes esetben bizonyítania kellene, hogy a kartell mely egyedi eladásokat érintette, végül pedig helyesen támaszkodott ugyanezen ítélet 68. pontjában a jelen ítélet 50. pontjában hivatkozott Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság ítéletből (100/80–103/80, EU:C:1983:158) eredő ítélkezési gyakorlatra.
- 58 Következésképpen a Törvényszék, miután a megtámadott ítélet 69. pontjában a tények szabad mérlegelése keretében megállapította – anélkül, hogy a fellebbezők bármilyen elferdítésre hivatkoztak volna –, hogy a kartellel érintett LCD-k fellebbezők általi, az LGE-nek és a Philipsnek történő eladásaira a jogsértés által érintett piacon került sor, nem alkalmazta tévesen a jogot akkor, amikor ezen ítélet 71. és 72. pontjában megállapította, hogy a Bizottság a velük szemben kiszabandó bírság összegének kiszámításakor figyelembe vehette az említett eladásokat, anélkül hogy számítana az a kérdés, hogy az LGE és a Philips ténylegesen a kartell miatt megemelt árakat fizette-e meg számukra, és hogy ezen esetleges emelést megjelenítették-e a kartellel érintett LCD-keket tartalmazó, az EGT-beli fogyasztók részére általuk értékesített végtermékek árában.
- 59 E körülmények között a Törvényszék nem volt köteles arra, hogy kifejtse azon okokat, amelyek miatt az említett LCD-k LGD általi, az LGE-nek és a Philipsnek történő eladásai – a közös vállalatot létrehozó megállapodásuk révén az LGD-t ez utóbbi társaságokhoz kötő szerződéses rendelkezések ellenére – torzíthatták a versenyt az érintett piacon, sem pedig arra, hogy megvizsgálja a fellebbezők által e tekintetben benyújtott bizonyítékokat.
- 60 E tekintetben ki kell emelni, hogy a független harmadik személyeknek történő eladások értékének azon oknál fogva való figyelmen kívül hagyása, hogy a kartellben részt vevő vállalkozás e harmadik személyekkel sajátos szerkezeti kapcsolatban áll, e vállalkozás indokolatlan előnyben részesítését jelentené, mivel lehetővé tenné, hogy a vállalkozás elkerülje a jogsértés tárgyát képező termékek piacán fennálló jelentőségével arányos szankciót (lásd analógia útján: Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 59. és 63. pont).
- 61 Ugyanis azon a nyereségen kívül, amely a harmadik személyek részére történő eladások során érvényesülő horizontális árrögzítő kartelltől várható, a vállalkozás hasznot húzhat e kartellből azáltal is, hogy növekednek az azon vállalkozások számára történő eladásai, amelyekkel bizonyos szerkezeti kapcsolatban áll, amennyiben ez utóbbiak nincsenek alávetve a kartellen belül rögzített megemelt áraknak, mivel ennek következtében az említett vállalkozás versenyelőnybe kerül versenytársaival szemben, amelyek az érintett piacon e megemelt árakat alkalmazzák.
- 62 Egyébiránt maga az a tény, hogy a vállalkozás független harmadik személyeknek ilyen megemelt árakon értékesít az érintett piacon, olyan versenytorzulással jár, amely különösen a fogyasztók kárára a releváns piac egészét érinti.
- 63 Ebből következik, hogy – amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 70. pontjában lényegében kiemelte – még ha a kartell nem is terjed ki a szóban forgó terméknek az e kartell tagjaihoz kapcsolódó vállalkozásoknak történő eladásaira, az érintett piacon fennálló verseny akkor is torzul, és így a bírság kiszámításakor ezen eladásokat figyelembe lehet venni.
- 64 A fellebbezők érvelésével ellentétben a Törvényszék ezzel egyáltalán nem hivatkozott olyan megdönthetetlen vélelemre, miszerint a szóban forgó kartell az érintett piacon megvalósított összes eladást érintette. Ezzel szemben a Törvényszék a jelen ítélet 48–59. pontja szerint semmilyen téves jogalkalmazást nem tartalmazó indokolással állapította meg, hogy még ha semmilyen bizonyíték sincs

arra vonatkozóan, hogy ezen jogsértés érintette a kartellel érintett LCD-k fellebbezők általi, e társaságok anyavállalatainak történő eladásait, ezen eladásokat figyelembe lehet venni a fellebbezőkkel szemben kiszabandó bírság összegének kiszámításakor, mivel azokat a jogsértés által érintett piacon valósították meg. A fellebbezők érvelése így a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul, ennél fogva azt el kell utasítani.

- 65 Arra sem lehet hivatkozni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 62. és 68–70. pontjában ellentmondásos indokolást adott.
- 66 Ezen ítélet 62. pontjában ugyanis rámutatva arra, hogy a Bizottság köteles volt „magyarázatot adni arra, hogy milyen összefüggés áll fenn a [fellebbezők] LGE és Philips részére történt eladásai és a kartell között”, továbbá az említett ítélet 68. pontjában emlékeztetve arra, hogy „az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a forgalomnak a jogsértés tárgyát képező árukból származó része pontos tájékoztatást nyújt a jogsértés érintett piacon fennálló terjedelméről”, valamint ugyanezen ítélet 70. pontjában kiemelve, hogy „amennyiben egy kartell tárgyát képező terméket a belső piacon értékesítenek, torzul a belső piaci verseny”, a Törvényszék csak ugyanazt a megfontolást fejtette ki, amely az indokolása egészének alapjául is szolgál, és amelyet különösen a megtámadott ítélet 66. és 97. pontja fejt ki, miszerint a Bizottság a bírság összegének kiszámításakor figyelembe vehette a fellebbezők LGE-nek és Philipsnek történő eladásait, mivel ezeket a jogsértés által érintett piacon valósították meg.
- 67 Egyébiránt azon kifogást illetően, hogy a Törvényszék eltért a Bizottság határozathozatali gyakorlatától, elegendő emlékeztetni arra – ahogyan a megtámadott ítélet 143. pontjában a Törvényszék is tette –, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem szolgál a versenyjogi bírságok megállapításának jogi háttéréként (lásd: JCB Service kontra Bizottság ítélet, C-167/04 P, EU:C:2006:594, 205. pont; Tomra Systems és társai kontra Bizottság ítélet, C-549/10 P, EU:C:2012:221, 104. pont; Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, EU:C:2013:464, 82. pont).
- 68 Következésképpen az első jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 69 E körülmények között e jogalap második részét, amelyben a fellebbezők a Törvényszék által a megtámadott ítélet 73–89. és 147–154. pontjában tett megállapításokat kérdőjelezzik meg, amelyek szerint lényegében – amint e 73. pontból kitűnik – „mindenesetre” az következik az iratokból, hogy a kartellel érintett LCD-k fellebbezők általi, az LGE-nek és a Philipsnek történő eladásai megbeszélések tárgyát képezték a kartell keretében, és hogy a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyította, hogy a kartell ezen eladásokat is érintette, mint hatástalant el kell utasítani, mivel az az indokolás mellékes részére vonatkozik (lásd különösen: Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 148. pont).
- 70 Ugyanis, amint az első jogalap első részének vizsgálatából kitűnik, a megtámadott ítélet 65–72. és 97. pontjában kifejtett indokok önmagukban igazolják az említett eladásoknak a bírság kiszámításakor történő figyelembevételét.
- 71 Ebből következik, hogy az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A részleges bírságmentességre vonatkozó, második jogalapról

- 72 E jogalap két részből áll. Az első részben a fellebbezők úgy érvelnek, hogy a Törvényszék az engedékenység közlemény 23. pontja b) alpontja utolsó bekezdésének alkalmazása során tévesen alkalmazta a jogot, és nem teljesítette indokolási kötelezettségét, amikor a teljes mentességet kérő vállalkozást privilegizált helyzetbe jutatta a részleges mentességet kérő vállalkozáshoz képest. A

második részben a fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék nyilvánvalóan elferdítette a bizonyítékokat, és tévesen alkalmazta a jogot e közlemény alkalmazásakor, amikor a 2005. augusztus 26-át követő időszakra vonatkozóan az LGD-vel szemben megtagadta a részleges mentességet.

A második jogalapnak a részleges mentesség nyújtásának feltételeire vonatkozó, első részéről

– A felek érvei

- 73 E részben a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontja utolsó bekezdésének értelmezése során tévesen alkalmazta a jogot, amikor e rendelkezést megszorítóan alkalmazva a 2005-ös évre vonatkozóan megtagadta az LGD-vel szemben a részleges bírságmentességet, anélkül hogy bizonyította volna, hogy a Samsung által benyújtott információk önmagukban elegendő alapul szolgáltak arra, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára annak bizonyítását, hogy a szóban forgó jogsértés ebben az évben is folytatódott. A Transcatatb kontra Bizottság ítéletből (T-39/06, EU:T:2011:562) ugyanis kitűnik, hogy azon tények tekintendők a Bizottság előtt korábban ismeretlen tényeknek, amelyekre vonatkozóan a részleges mentességet kérő vállalkozás bizonyítékkal szolgál, amennyiben e tények „lehetővé [teszik] a Bizottság számára, hogy a jogsértéssel kapcsolatban új megállapításokra jusson”.
- 74 Márpedig a fellebbezők szerint a 2006. július 20-i nyilatkozatukban általuk szolgáltatott bizonyítékok jóval nagyobb bizonyító erővel bírtak, mint a Samsung által benyújtott bizonyítékok, mivel azok 2006 februárjáig a jogsértés teljes időtartamára, a legfontosabb többoldalú találkozókra, valamennyi résztvevőre, valamint a termékek különböző kategóriáira vonatkoztak, míg a Samsung által benyújtott bizonyítékok igen körülhatárolt időtartamra és tényekre vonatkoztak, és nem tették lehetővé azt, hogy a Bizottság a 2005-ös évben megvalósult tények miatt eljárás alá vonja és szankcionálja a kartell több tagját. A Törvényszék a megtámadott ítélet 189. és 190. pontjában így saját maga ismerte el, hogy a vitatott határozat a 2005-ös évre vonatkozóan leggyakrabban a fellebbezők által benyújtott bizonyítékokra támaszkodik, és hogy a fellebbezők által szolgáltatott információk valóban nagyobb bizonyító erővel rendelkeztek, mint a Samsung által előzőleg feltárt bizonyítékok.
- 75 A fellebbezők úgy vélik, hogy az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontja utolsó bekezdésének a Törvényszék általi értelmezése ellentmond e rendelkezés szellemének, mivel végeredményben visszatartja a kartellnek a teljes mentességet kérő vállalkozáson kívüli többi tagját attól, hogy a szóban forgó jogsértés hosszabb időtartamát alátámasztva releváns bizonyítékokkal szolgáljanak olyan új tényekre vonatkozóan, amelyek közlésétől az előbbi vállalkozás tartózkodott volna, mivel nem valószínű, hogy e többi tag e további időszakra vonatkozóan részleges mentességet kap, és fennáll annak a kockázata, hogy magasabb bírságot szabnak ki velük szemben.
- 76 A Bizottság azon az állásponton van, hogy a fellebbezés második jogalapjának első részét, mivel az az említett rendelkezés téves értelmezésén alapul, el kell utasítani.

– A Bíróság álláspontja

- 77 Emlékeztetni kell arra, hogy az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontjának utolsó bekezdése kimondja, hogy „ha egy vállalkozás a Bizottság előtt korábban ismeretlen tényekre vonatkozóan szolgáltat bizonyítékot, amely közvetlenül összefügg a feltételezett kartell jelentőségével vagy fennállása időtartamával, a Bizottság ezeket a tényezőket nem veszi figyelembe a bizonyítékot szolgáltató vállalkozásra kiszabott bírság megállapításakor”.
- 78 Amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 166. pontjában helyesen állapította meg, e rendelkezésnek magából a szövegéből következik, hogy az abban előírt részleges mentességhez két feltétel teljesülése szükséges, azaz először is a szóban forgó vállalkozásnak elsőként kell olyan tényeket bizonyítania,

amelyeket a Bizottság korábban nem ismert, másodszor pedig e tényeknek – azáltal, hogy közvetlenül összefüggenek a feltételezett kartell súlyával vagy időtartamával – lehetővé kell tenniük a Bizottság számára, hogy a jogsértéssel kapcsolatban új megállapításokra jusson.

- 79 Amint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, az e feltételek közül az elsőre vonatkozó, „a Bizottság előtt [...] ismeretlen tények” kifejezés egyértelmű, és – amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 167. pontjában rámutatott – lehetővé teszi az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontja utolsó bekezdésének megszorító értelmezését, azon esetekre korlátozva e rendelkezést, amikor a kartellben részt vevő valamely társaság a jogsértés súlyára vagy időtartamára vonatkozó új információt szolgáltat a Bizottságnak, és kizárva azon eseteket, amikor a társaság csak annyit tett, hogy a jogsértés létezésére vonatkozó bizonyítékok megerősítését lehetővé tévő információkat közölt (lásd: Kuwait Petroleum és társai kontra Bizottság végzés, C-581/12 P, EU:C:2013:772, 19. pont).
- 80 A jelen ügyben a megtámadott ítélet 189. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék a tények szabad mérlegelése keretében megállapította – anélkül, hogy e tekintetben bármilyen elferdítésre hivatkoztak volna –, hogy „a [fellebbezők] által 2006. július 20-án tett nyilatkozat időpontjában a Bizottságnak a [Samsung] által nyújtott bizonyítékoknak köszönhetően már tudomása volt arról, hogy a kartell egyes résztvevői között a kétoldalú kapcsolattartások 2005-ben is folytatódtak”.
- 81 A Törvényszék – miután így megállapította, hogy a fellebbezők által szolgáltatott információk olyan tényekre vonatkoztak, amelyek a Bizottság előtt korábban nem voltak ismeretlenek – kizárólag ezen okból megalapozottan utasította el a megtámadott ítélet 194. pontjában a fellebbezők arra vonatkozó érveit, hogy az engedékenységi közlemény 23. pontja b) alpontjának utolsó bekezdése alapján e tényeket illetően részleges mentességet nyújtsanak számukra, anélkül hogy a Törvényszék egyáltalán köteles lett volna megvizsgálni, hogy ezen információk lehetővé tették-e a Bizottság számára, hogy a jogsértéssel kapcsolatban új megállapításokra jusson, és ennél fogva anélkül, hogy bizonyító erejüket össze kellene hasonlítani a Samsung által korábban szolgáltatott információk bizonyító erejével.
- 82 Ennél fogva nincs jelentősége annak, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 189. és 190. pontjában megállapította, hogy a vitatott határozat „a 2005. évre vonatkozóan leggyakrabban a [fellebbezők] által nyújtott bizonyítékokra támaszkodik”, illetve hogy „[az ez utóbbiak] által 2006. július 20-án nyújtott [...] információk valóban magasabb bizonyító erővel rendelkeztek, mint a Samsung által előzőleg feltárt bizonyítékok”.
- 83 Végül meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék e megállapításokat, amint ezen ítélet 190. pontjából egyértelműen kitűnik, mellékesen tette, nem azért, hogy igazolja a 2005-ös évre vonatkozó részleges bírságmentesség iránti kérelem elutasítását, hanem azért, hogy kifejtse azon okokat, amelyek arra vezették a Bizottságot, hogy a fellebbezők esetében csökkentse a bírság összegét, mivel az ilyen csökkentésnek az engedékenységi közlemény szerinti feltételei eltérnek a részleges bírságmentesség nyújtásához előírt feltételektől.
- 84 Egyébiránt a fellebbezők állításával ellentétben az említett közlemény 23. pontja b) alpontja utolsó bekezdésének ezen értelmezése egyáltalán nem ellentétes a közlemény által követett célkitűzéssel, mivel – amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 167. pontjában kimondta – az engedékenységi politika hatékonyságát befolyásolná az, ha a vállalkozásokat semmi nem ösztönözné arra, hogy elsőként szolgáltatassanak a Bizottság számára információt valamely kartellről (lásd ebben az értelemben: Kuwait Petroleum és társai kontra Bizottság végzés, C-581/12 P, EU:C:2013:772, 20. pont).
- 85 Így amikor az a vállalkozás, amely az ugyanezen közlemény szerinti teljes bírságmentességben való részesülés érdekében elsőként szolgáltatott a Bizottságnak olyan bizonyítékokat, amelyek lehetővé tették az utóbbi számára az EUMSZ 101. cikkbe ütköző jogsértés megállapítását, tartózkodott olyan információk közlésétől, amelyek azt támasztják alá, hogy a szóban forgó jogsértés hosszabb ideig tartott, mint az e bizonyítékok alapján feltárt időtartam, az e jogsértésben részt vevő összes más vállalkozás – a fellebbezők állításával ellentétben – arra van ösztönözve, hogy elsőként szolgáljon ilyen

információkkal, mivel e közlés indokolhatja az e közlemény 23. pontja b) alpontjának utolsó bekezdése értelmében vett részleges bírságmentesség nyújtását. A jelen ügyben azonban, amint a jelen ítélet 80. pontjában már megállapításra került, éppen nem ez a helyzet áll fenn, mivel a Bizottság tudott arról, hogy a jogsértés 2005-ben is folytatódott.

- 86 Kétségtelen, hogy az a vállalkozás, amely az engedékenységi közlemény alapján információkkal szolgál a Bizottságnak, mivel általában nem tudja, hogy milyen bizonyítékok állnak már a Bizottság rendelkezésére, nem lehet biztos abban, hogy teljesíti az e közlemény 23. pontja b) alpontjának utolsó bekezdése szerinti részleges mentességben való részesülés feltételeit.
- 87 Az említett közleménynek azonban nem célja e bizonytalanság kiküszöbölése, hanem épp ellenkezőleg – amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 163. pontjában helyesen állapította meg – arra irányul, hogy kartelleken belül bizonytalan légkört hozzon létre annak érdekében, hogy azok Bizottság felé való felfedésére ösztönözzön.
- 88 A fellebbezők nem állíthatják azt sem, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítéletben követett értelmezés gyakorlatilag valószínűtlenné teszi a részleges bírságmentesség nyújtását, mivel – amint különösen a megtámadott ítélet 182. és 195–203. pontjából kitűnik – a fellebbezők 2006 januárja vonatkozásában éppen ilyen részleges bírságmentességben részesültek.
- 89 Egyébiránt a fellebbezők tévesen kifogásolják, hogy a Törvényszék e tekintetben nem indokolta meg megfelelően a megtámadott ítéletet. Amint ugyanis a fenti megfontolások összességéből kitűnik, ezen ítélet, és különösen annak 166., 167. és 189. pontja a megkövetelt egyértelműséggel kifejti azon indokokat, amelyek miatt a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság jogosan tagadhatta meg azt, hogy a fellebbezőknek a 2005-ös év vonatkozásában részleges bírságmentességet nyújtson.
- 90 Következésképpen a második jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

A második jogalaphoz a 2005. augusztus 26-át követő időszak tekintetében való részleges mentesség megtagadására vonatkozó, második részéről

– A felek érvei

- 91 Ebben a részben a fellebbezők először is azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a 2005. augusztus 26-át követő időszak tekintetében az LGD-vel szemben megtagadta a részleges bírságmentességet, noha a Bizottság egyáltalán nem rendelkezett olyan bizonyítékkal, amelyet a teljes mentességet kérelmező vállalkozás szolgáltatott volna arra vonatkozóan, hogy az LGD ezen időpontot követően is részt vett a kartellben. A Samsung által a 2005. augusztusát követő időszakra vonatkozóan benyújtott egyetlen bizonyíték ugyanis egy 2005. december 6-i elektronikus levél, amely egyrészt a Samsung, másrészt pedig az AU Optronics Corp. és a Chi Mei Optoelectronics Corp. közötti esetleges kétoldalú kapcsolatfelvételekre vonatkozik, és amely nem említi meg az LGD-t, illetve nem említi más résztvevőket sem. A Törvényszék a megtámadott ítélet 187. pontjában azt sugallva, hogy e dokumentum a kartell összes résztvevőjét érintheti, ideértve az LGD-t is, elferdítette annak tartalmát.
- 92 Másodszor a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot akkor is, amikor a megtámadott ítélet 193. pontjában megállapította, hogy a Samsung által benyújtott bizonyítékok lehetővé tették a Bizottság számára annak vélelmezését, az LGD végig részt vett a jogsértésben, mivel egységes és folyamatos jogsértésről van szó. E megállapítás ellentétes a Dansk Rørindustri kontra Bizottság ítéletből eredő ítélkezési gyakorlattal (T-21/99, EU:T:2002:74, 62. pont), amelyben a Törvényszék kizárta, hogy a Bizottság bizonyíték nélkül vélelmezhesse, hogy a kartell valamely tagja a kartell végéig részt vett abban.

- 93 Harmadszor a fellebbezők úgy vélik, hogy az említett 193. pontot azért is jellemzi téves jogalkalmazás, mert a Törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szóban forgó bizonyítékok lehetővé tették a Bizottság számára, hogy megállapítsa az LGD-nek a többi résztvevő magatartásáért való felelősségét anélkül, hogy a felelősség ilyen betudásának szigorú feltételeit megvizsgálta volna. Márpedig a Törvényszék ítélkezési gyakorlata szerint e felelősség csak akkor tudható be valamely vállalkozásnak, ha bizonyítást nyer, hogy ez utóbbi tudott a többi résztvevő jogsértő magatartásáról, vagy pedig azt ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni (BASF és UCB kontra Bizottság ítélet, T-101/05 és T-111/05, EU:T:2007:380, 160. pont; Denki Kagaku Kogyo és Denka Chemicals kontra Bizottság ítélet, T-83/08, EU:T:2012:48, 242. pont). A jelen ügyben azonban a Bizottság az LGD által benyújtott bizonyítékok nélkül nem tudta volna 2005. augusztus utánra kiterjeszteni a jogsértés időtartamát a többi, a Samsungon és a Chi Mei Optoelectronics Corp.-on kívüli résztvevő vonatkozásában.
- 94 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Törvényszék megállapítása, miszerint a Bizottság a fellebbezők által adott nyilatkozatok megtételének időpontjában, azaz 2006. július 20-án tudott arról, hogy a kartell a 2005-ös év egészében továbbra is fennállt, olyan ténymegállapítás, amely a tények vagy bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve nem tartozik a Bíróság által a fellebbezés során végzett felülvizsgálat körébe. Márpedig a jelen ügyben a fellebbezők a bizonyítékok semmilyen elferdítésére nem hivatkoznak, hanem azon az állásponton vannak, hogy a 2005. december 6-i elektronikus levél nem elegendő ahhoz, hogy a Törvényszék az alapján ilyen megállapítást tegyen.
- A Bíróság álláspontja
- 95 Meg kell állapítani, hogy a második jogalap e második része, amelyben a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a 2005. augusztus 26-át követő időszak vonatkozásában megtagadta velük szemben a részleges bírságmentességet, teljes egészében azon az előfeltevésen alapul, hogy a Törvényszék kizárólag a Samsung által 2005. december 6-án küldött és a megtámadott ítélet 187. pontjában hivatkozott elektronikus levél alapján – amelynek tartalmát a Törvényszék állítólag elferdítette – tévesen állapította meg, hogy a Bizottság tudott arról, hogy az LGD ezen időpontot követően is részt vett a kartellben.
- 96 Ezen előfeltevés a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul.
- 97 Ugyanis, a Törvényszék nemcsak hogy nem tett a megtámadott ítéletben ilyen megállapítást, hanem ezenkívül a megtámadott ítélet 193. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék annak megállapításakor, hogy a fellebbezők a 2005-ös év egészében továbbra is részt vettek a kartellben, nem erre a 2005. december 6-i elektronikus levélre támaszkodott, hanem egy másik, a Samsung által benyújtott dokumentumra, azaz az ezen ítélet 185. pontjában hivatkozott 2005. január 14-i levélre, amely annak lehetőségét említi, hogy a kartell e résztvevője megkérdezi a fellebbezőket arról, hogy bizonyos árakat illetően mik a szándékaik.
- 98 E körülmények között a fellebbezők nem állíthatják, hogy a Törvényszék elferdítette a 2005. december 6-i elektronikus levél tartalmát, azzal az indokkal, hogy e levél nem bizonyítja, hogy 2005. augusztus 26-át követően továbbra is részt vettek a kartellben, mivel a Törvényszék e dokumentumból egyáltalán nem vont le ilyen következtetést, hanem arra – amint a megtámadott ítélet 189. pontjából kitűnik – csak akkor támaszkodott, amikor általánosabban megállapította, hogy a kartell a 2005-ös évben is fennállt.
- 99 Ennélfogva a fellebbezők állításai e tekintetben nem megalapozottak.
- 100 Egyebekben, mivel a fellebbezők nem vitatják a 2005. január 14-i elektronikus levélnek a Törvényszék által a megtámadott ítélet 193. pontjában elvégzett értékelését, amely az elferdítés esetét kivéve mindemellett a Törvényszék kizárólagos hatáskörébe tartozik, a második jogalap második részét a

jelen ítélet 69. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében mint hatástalant el kell utasítani. Ezen értékelés ugyanis elegendő volt ahhoz, hogy a Törvényszék helyesen állapítsa meg, hogy a Bizottság tudott arról, hogy a fellebbezők a 2005-ös évben részt vettek a kartellben. A fellebbezőknek az említett 193. pont második részére vonatkozó kifogásai ennél fogva az indokolás mellékes részére vonatkoznak.

101 Következésképpen a második jogalap második részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

102 Ebből következik, hogy a második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

103 A fenti megfontolások összességére tekintettel a fellebbezést mint megalapozatlant el kell utasítani.

A költségekről

104 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

105 Az LGD-t és az LGDT-t, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az LG Display Co. Ltd-t és az LG Display Taiwan Co. Ltd-t kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások